

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์
วรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model
ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา*

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ACHIEVEMENT UNDER HISTORY OF
THAI LITERATURE AND MASTERPIECES (ED1020) USING LEARNING
ACTIVITIES BASED ON RASEP MODEL FOR THE SECOND YEAR STUDENTS
IN TEACHING THAI LANGUAGE PROGRAM

อรรถพงษ์ ผิวเหลือง¹, บัญชา ธรรมบุตร² และ สุวิทย์ สารเงิน³
Attthaphong Phiwheung¹, Bancha Thammabut² and Suwit Sanngoen³
¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, Thailand
Corresponding author E-mail: yanamath60@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 52 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะของการใช้ 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการ

* Received 27 September 2023; Revised 16 October 2023; Accepted 29 October 2023

สะท้อนผลการปฏิบัติ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

ผลการวิจัยดังนี้ 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา พบว่า สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสมและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข 2) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์รอบรู้ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 90.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: วรรณกรรมไทย, การจัดการเรียนรู้แบบ RASEP MODEL, ทักษะการคิดแก้ปัญหา

Abstract

The objectives of this research are 1) to develop learning activities for the course ED1028, analyzing contemporary Thai literature; of 3rd year students. 2) To develop academic achievement in the course ED1028, analysis of contemporary Thai literature; of 3rd year students. 3) To study the opinions of third-year students in the Thai language teaching program, towards organizing learning activities using the RASEP Model together with problem-solving skills. The research format is action research with 3 action cycles. The sample group included 3rd year students in the Thai language teaching program 52 students/person. Research tools classified according to the nature of use 3 types: 1) tools used in practice experiments, 2) tools used to reflect on practice results, 3) tools used to evaluate the effectiveness of learning management. Statistics used in data analysis include mean, standard deviation, and percentage.

The results of the research are as follows: 1) Results of the development of learning activities by organizing learning activities according to the RASEP Model together with problem-solving skills. Founding that able to appropriately respond to the needs of the sample students and create a happy and stimulating learning atmosphere, 2) Results of the development of academic achievement of 3rd year students. The average score is 90.60%, which is higher than the specified criteria. 3) Third-year students in the Thai language teaching program have opinions on organizing learning activities using the RASEP Model along with problem-solving skills at the highest level.

Keywords: Thai literature, RASEP Model of learning management, Problem-solving Skills

บทนำ

ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและโลกอนาคตได้ ความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีปัญญาวิคิด สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างงาน/สัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม และสามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาส และมูลค่าแก่ตนเอง สังคม และประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ซึ่งเป็นทักษะแห่งอนาคต ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วยการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน การคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งได้แก่ ทักษะ 3R8C คือ Reading ทักษะอ่านออกเสียง (W)Riting เขียนได้ เขียนเป็น (A)Rithmetics คณิตเลขเป็น และ 8C คือ Critical thing and problem solving ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถการแก้ปัญหา Creativity and

innovation ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม Cross-cultural understanding ทักษะความเข้าใจในความแตกต่างและกระบวนการคิดของแต่ละวัฒนธรรม Collaboration information and media literacy ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ Computing and IT literacy ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ Career and learning skills ทักษะอาชีพและความสามารถในการเรียนรู้ และ Compassion ความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมไปถึงการมีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในอนาคต ฉะนั้น การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคนไปเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน คาดไม่ถึง และมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555)

การพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองเพื่อนำทักษะต่าง ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อเตรียมความพร้อมในวิชาชีพให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำรายวิชาวิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับเรียนในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วรรณคดีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีคุณค่าด้านอารมณ์และสุนทรียภาพภายในจิตใจ ซึ่งบทประพันธ์ล้วนผ่านการคัดสรรถ้อยคำ สำนวนภาษาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์สะเทือนใจไปยังผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านรับรู้ความรู้สึกเช่นเดียวกับอารมณ์ที่ผู้ประพันธ์ได้รับ นอกจากนี้ การศึกษาวรรณคดีเพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนเองก็มีความชื่นชอบในวรรณคติน้อยลง เพราะฉะนั้นเนื้อหาค่อนข้างยาวและซับซ้อน และภาษาที่ใช้ในวรรณคดียากแก่การเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย จึงทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความยากและเกิดความเบื่อหน่าย จากการสังเกตของผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายมากกว่าการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ตรง

การจัดการเรียนรู้แบบ RASEP Model คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง

กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปบูรณาการในชีวิตประจำวันและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ไปพัฒนาวิชาชีพได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ (อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, 2565) และทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันที่จะต้องใช้ทักษะการคิดเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และยังเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาทัศนคติ วิธีการคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีและมีความยืดหยุ่นสูง (สุวิทย์ มูลคำ, 2550) อีกอย่างหนึ่ง การคิดแก้ปัญหาเป็นการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นวิธีการใหม่ ๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาล (John Dewey, 1950) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกอีกอย่างหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Child centered) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกกระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อการเรียนต่าง ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัยและสามารถบูรณาการองค์ความรู้สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยนักศึกษาจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งออกเป็น 3 วงจรในแต่ละวงจรมี 1 หน่วยการเรียนรู้ รวม 3 หน่วย ซึ่งหน่วยที่ 1 – 3 ประกอบด้วยหน่วยย่อย 5 หน่วย ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ทั้ง 5 ขั้นตอน รวมจำนวน 15 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง แบ่งได้ดังนี้ วงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 วงจรปฏิบัติการที่ 2 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตสื่อการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 – 10 วงจรปฏิบัติการที่ 3 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 - 15

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 130 รูป/คน และ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 52 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา และ ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะของการใช้ 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม จำนวนทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกเพื่อ สะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการจัดกิจกรรมประกอบด้วย (1) แบบ สังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา (3) แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา และ (3) แบบทดสอบท้ายวงจร สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา มี 3 หน่วย จำนวน 15 แผน ซึ่งแต่ละหน่วยย่อยได้จัด กิจกรรมครบทั้ง 5 ขั้นตอน ตามแบบ RASEP Model ในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ช่วยวิจัยได้ช่วยบันทึกพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสะท้อนพฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษาร่วมกับผู้วิจัย รวมถึงการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการสอน หลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจร แล้วให้นักศึกษาทำแบบทดสอบท้ายวงจรและแบบสอบถาม ความคิดเห็น จากนั้น ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เพื่อ การปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรต่อไป เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบทั้ง 3 วงจร จำนวน 15 แผน จึงให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อ เปรียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ทำระหว่างการดำเนินการวิจัยและหลังจากสิ้นสุด การวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบทดสอบย่อยท้าย

วงจร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอบถามความคิดเห็น มาวิเคราะห์ จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเฉลี่ยร้อยละ 80 และมีจำนวนศึกษาผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการอธิบายความ ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปผลการวิจัยและแสดงให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษานั้น ซึ่งนำข้อมูลจากเครื่องมือเหล่านี้ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่าดีหรือไม่ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น โดยเสนอผลที่ได้ในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ED1022 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา ดังนี้

1.1 กิจกรรม ขั้นที่ 1 การค้นคว้า (Research) ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หลังจากนั้น ผู้วิจัยทดสอบให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูล แล้วนำเสนอการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ พบว่า นักศึกษามีเกิดความสนใจและตื่นตัวในการเรียนรู้ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเบื่อ และได้รู้วิธีการค้นข้อมูลมากยิ่งขึ้นและส่งผลให้อยากเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

1.2 กิจกรรม ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ (Analysis) ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยให้นักศึกษาทดลองวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นในขั้นที่ 1 โดยที่ผู้วิจัยได้ให้หลักการวิเคราะห์เบื้องต้นประกอบด้วย การสังเกตและแยกแยะ การจำแนกประเภท การหาความสัมพันธ์ การหาเหตุผล การคิดเชิงระบบ การเปรียบเทียบเพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างข้อมูล พบว่า นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้และการคิดอย่างเป็นระบบ และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบพร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาได้อย่างถูกต้อง

1.3 กิจกรรม ขั้นที่ 3 การสังเคราะห์ (Synthesis) ในขั้นตอนนี้ หลังจากที่นักศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำมาสู่กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความ การอธิบายความ แปลความ และการประเมินค่า ซึ่งเป็นการสรุปองค์ความรู้หรือนำเสนอแนวคิดใหม่ เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันก็ได้ พบว่า นักศึกษาสามารถบูรณาการข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันและในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและสถานการณ์โลก และสามารถเรียบเรียงข้อมูลได้อย่างสละสลวย

1.4 กิจกรรม ขั้นที่ 4 การสรุปองค์ความรู้ (Explicit Knowledge) ในขั้นตอนนี้ หลังจากที่นักศึกษาได้สังเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลแล้ว นำมาสู่การเขียนสรุปองค์ความรู้ด้วยสำนวนภาษาของนักศึกษาเองจากนั้นจึงออกแบบข้อมูล โดยใช้แผนภาพความคิด (Mind Mapping) พบว่า นักศึกษามีความมั่นใจในการสรุปองค์ความรู้ที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจของตัวเอง และทำให้นักศึกษามีพัฒนาด้านทักษะการเขียนเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น

1.5 กิจกรรม ขั้นที่ 5 การนำเสนอ (Presentation) ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอชิ้นงานหน้าชั้นเรียน และร่วมกันแลกเปลี่ยนในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ด้านเนื้อหา ความถูกต้องของข้อมูล การเรียงลำดับข้อมูลจากเหตุการณ์ ด้านการแต่งกายและกิริยาท่าทาง แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ และการใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทางประกอบการนำเสนอ ด้านสื่อการสอน สะอาด มีสีสันสวยงามและเหมาะสมกับเนื้อหาและมีความน่าสนใจ พบว่า นักศึกษาสามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ กล้าพูดกล้าแสดงออก และมีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ

2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยนักศึกษาจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา พบว่า นักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์รอบรู้คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 90.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา พบว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การค้นคว้า (Research) ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นที่ 3 การสังเคราะห์ (Synthesis) ขั้นที่ 4 การสรุปองค์ความรู้ (Explicit Knowledge) และขั้นที่ 5 การนำเสนอ (Presentation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนนี้ พบว่า นักศึกษามีความสนใจและกระตือรือร้นเป็นอย่างดีและมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก สังเกตได้ว่านักศึกษามีความต้องการเรียนรู้ดีมาก เพราะกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มากกว่าที่จะเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรับ (Passive Learning) และนักศึกษาสามารถวิเคราะห์วรรณกรรมไทยที่เรียนได้เพิ่มมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังสามารถบูรณาการในการออกแบบการสอนภาษาไทยได้อย่างเป็นระบบ อาจเป็นเพราะว่า ในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าขั้นตอนต่าง ๆ มาจากแนวคิด ทฤษฎี สร้างสรรค์ความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ และกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้แบบโต้ตอบ ถกเถียง และการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เพราะวรรณคดีคือภาพสะท้อนสังคมเป็นอย่างดี สอดคล้องกับดิเรก พรสีมา (2559) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น คิดค้นหาความรู้และคำตอบอยู่ตลอดเวลา

ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้จากการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสอดคล้องกับ อรรถพงษ์ ผิวเหลือง และพระครูวินัยธรรมชิต (2564) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเชื่อมโยงความคิดของบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ของตนเอง และผู้อื่น เป็นการค้นพบตัวเองและสามารถนำมาใช้กับสังคมและการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น และอภินันท์ นนุภาณี และคณะ (2562) วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ตามความถนัดมาใช้ในการหาคำตอบ จัดทำชิ้นงาน และเสนอความคิดของตนเอง เพื่อเสนอในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรง

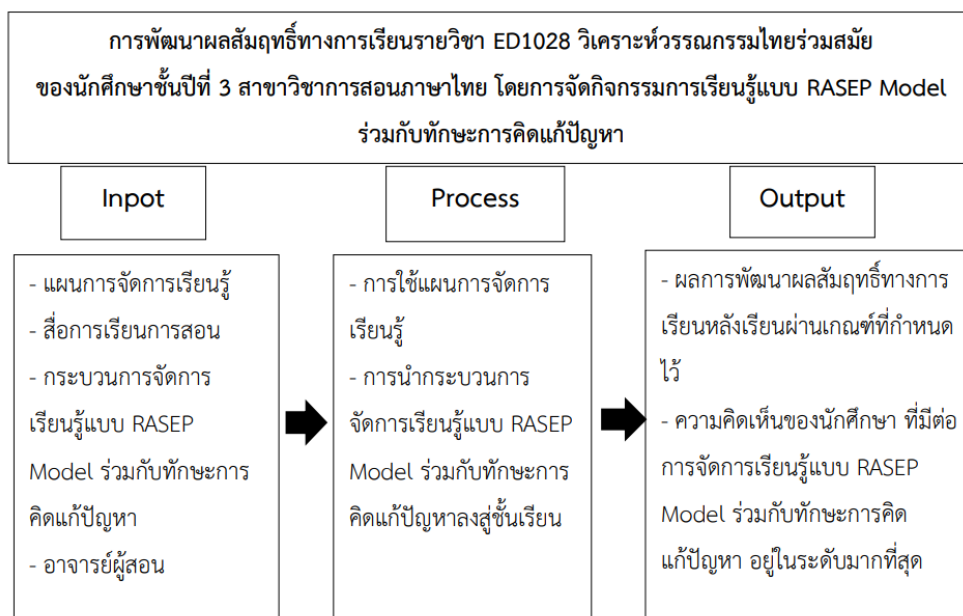
2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยให้นักศึกษาจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา พบว่านักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์รอบรู้ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 90.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดำเนินการนั้นเป็นกิจกรรมมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่ม มีบทบาทและอิสระในการกำหนดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในวรรณคดีทั้งแบบเรียนและนอกแบบเรียนที่สนใจอย่างกว้างขวาง ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน ไม่ได้มุ่งเน้นให้นักศึกษานั่งฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่สนับสนุนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ สุภาพร เติวยะ (2565) วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักศึกษาที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าเท่ากับ 9.30 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้แบบ Learning by doing ซึ่งนักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม ทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่มได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมมีความเป็นระบบ ทำให้ผลงานที่มีคุณภาพและนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จริง และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1028 วิเคราะห์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ของนักศึกษาที่สูงขึ้น และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ดังแผนภาพโมเดลต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตและเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ควรมีการสะท้อนผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยการอภิปรายหลังการจัดการเรียนรู้
2. วรรณคดีที่นำมาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ควรเป็นวรรณคดีในแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะนักศึกษาจะได้ทดลองนำความรู้ไปบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการสอนภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และทักษะการสอนภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RASEP Model ร่วมกับทักษะการคิดแก้ปัญหา
3. ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวรรณคดีและวรรณกรรมของไทย และวรรณคดีในแบบเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปรินต์.

ดิเรก พรสีมา. (2559). ครูไทย 4.0 กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

สุภาพร เติวยะ. (2565). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(1), 122 – 134.

สุวิทย์ มูลคำ. (2550). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

อภินันท์ นนทภาณี (คำหาพล) และคณะ. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สารระหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาค รพรรศน์, 6(3), 1148 – 1160.

อรรถพงษ์ ผิวเหลือง. (2565). การจัดการเรียนรู้แบบ RASEP Model. วารสารสังคมศาสตร์ ปัญญาพัฒน์, 4(1), 19 – 26.

อรรถพงษ์ ผิวเหลืองและพระครูวินัยธรรมวรชิต. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้โดยการกระทำ. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 8(4), 21 – 30.

Dewey, John. (1950). How we Think. Lexington D.C.: Heath and Company.